MOTIE GEMEENTERAAD

Motie nummer:	2023 – M0013 Gewijzigd 2
Datum indiening	5 juni 2023

Onderwerp: Versterken energiecrisisfonds individuele noodhulp

De raad van de gemeente Zutphen in vergadering bijeen,

Constateert dat

a) Zutphen in de periode 1 januari – 31 maart 2023 beschikte over een crisisfonds voor individuele noodhulp, als onderdeel van het (gemeentelijke) Crisisfonds Samen de Winter Door!, ter bescherming van huishoudens tegen hoge inflatie en energielasten
b) Dat dit fonds kennelijk voorzag in een grote behoefte, aangezien het beschikbare bedrag (€ 500.000 euro) in drie maanden tijd volledig aan urgente noden is besteed, terwijl niet alle aanvragen konden worden gehonoreerd
c) Dat de gemeente en SUN-Nederland, in samenwerking met de intermediaire organisaties die bij het fonds betrokken waren (zie toelichting), werken aan een nieuwe opzet van het fonds (voorlopige werktitel: 'SUN-Zutphen'), waarvan de startdatum vooralsnog op 1 januari 2024 is gesteld.

Overweegt dat

I. Dat door het fonds veel problematische situaties zijn voorkomen of verlicht en onnodige maatschappelijke kosten zijn voorkomen
II. Dat de intermediaire organisaties aangeven dat door deze noodhulp veel huishoudens in armoede voor het eerst in beeld zijn gekomen en dat de eenvoud en slagkracht van het fonds de betrokkenen voor het eerst weer perspectief en vertrouwen hebben gegeven
III. Dat diezelfde organisaties aangeven dat het contact met deze huishoudens door het beëindigen van het fonds weer verloren dreigt te gaan en dat daardoor ook het vertrouwen in de overheid opnieuw daalt
IV. Er ook in de komende maanden sprake zal zijn van hoge energielasten en een aanzienlijke inflatie, waardoor het redelijk is om de werkingsduur van het crisisfonds voor de individuele noodhulp te verlengen
V. Voor een goed functioneren van dit fonds en ter overbrugging naar de nieuwe structuur in de komende maanden extra geld noodzakelijk is
VI. Dat er in de Raad behoefte is om ook uitwonende studenten en kamerbewoners in vergelijkbare omstandigheden een handreiking te doen.

Draagt het College op om

1. Bij wijze van overbrugging naar de start van een meer definitieve voorziening het crisisfonds voor individuele noodhulp ook in de komende maanden open te stellen voor aanvragen
2. Hiertoe het nog beschikbare bedrag aan te vullen met € 200.000 euro, te dekken uit de resterende € 2,6 miljoen euro in het totale fonds 'Samen de Winter door!'
3. In de communicatie over de verlenging van dit fonds nadrukkelijk ook de doelgroep 'uitwonende studenten en kamerbewoners met een laag inkomen' te benoemen, uiteraard voor zover deze aan de criteria voor het fonds voldoen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners: Gerard Pelgrim (Stadspartij), Martine Westerik (GroenLinks), Tamim Mehdi (PvdA)

Onderbouwing van het bedrag

In haar draagvlakonderzoek naar een nieuwe, meer definitieve, voorziening voor urgente noden in Zutphen, concludeert de Stichting Urgente Noden Nederland (SUN-Nederland) samen met de gemeente dat er bij vrijwel alle partijen behoefte is aan een Zutphens coördinatiepunt voor hulpverlening rond urgente noden. Als werktitel wordt daarvoor het 'SUN-noodhulpbureau Zutphen' gehanteerd. Momenteel werken de gemeente en SUN-Nederland, in goed overleg met de diverse intermediaire partijen, aan de uitwerking daarvan. Als startdatum wordt gemikt op 1 januari 2024. Datzelfde draagvlakonderzoek trekt de conclusie dat het wenselijk is om een dergelijke voorziening bij de startdatum te voeden met een startkapitaal van € 150.000 euro. Dit uitgaande van een – gezien de samenstelling van de bevolkingssamenstelling in Zutphen – iets hogere behoefte dan het landelijke gemiddelde. Tegelijkertijd geven de respondenten in het onderzoek aan dat zij zijn overvallen door het grote aantal aanvragen in de drie maanden dat het crisisfonds in Zutphen functioneerde. In die periode zijn 306 aanvragen gedaan, terwijl op basis van landelijke gemiddelden (op jaarbasis) 126 waren verwacht. Als oorzaken worden genoemd: 1) veel verborgen schulden die tot dan toe niet bij de instanties bekend waren en 2) de sterk vereenvoudigde, weinig omslachtige aanvraagprocedure. Kennelijk is er in Zutphen sprake van een inhaaleffect als de procedure wordt vereenvoudigd. Ongetwijfeld spelen ook de hoge energiekosten en de hoge inflatie van de afgelopen periode mee. Ten slotte is er extra aanvraag gebleken vanuit nieuwe groepen armen, zoals ZZP'ers, ondernemers in financiële moeilijkheden en nieuwe groepen statushouders.

Uitgaande van de vrijwel volledige uitputting van het crisisfonds (bijna € 500.000 euro in drie maanden) en het kennelijke inhaaleffect als gevolg van de tijdelijke regeling met vereenvoudigde procedure achten wij het bedrag van € 200.000 euro als overbrugging naar de start van een nieuwe structuur per 1 januari 2024 reëel. Genoemd bedrag is overigens géén subsidie; mocht het totaal aan aangevraagde bijdragen in de komende maanden minder zijn dan verwacht, dan blijft het resterende geld beschikbaar voor andere gemeentelijke doelen.

Intermediaire organisaties

Intermediaire organisaties die in Zutphen hebben bemiddeld bij het crisisfonds zijn onder andere de Voedselbank, Stichting Schuldhulpmaatje, Stichting Leergeld, V€rbindkracht (samenwerking van verschillende protestants-christelijke kerkelijke organisaties), Caritas, Wie Goed Doet Goed Ontmoet, Perspectief en diverse individuele hulpverleners. Technische ondersteuning en coördinatie werden tijdens de looptijd van het fonds geleverd door de Stichting Urgente Noden Achterhoek/Liemers.